

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 292/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. H., N., zastúpenej advokátom Mgr. Ľ. Š., N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 14/10 a jej stanoviskom z 11. marca 2010 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 200/10 a jej stanoviskom z 15. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2010 doručená sťažnosť L. H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 14/10 a jej stanoviskom z 11. marca 2010 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 200/10 a jej stanoviskom z 15. apríla 2010.

2. Zo sťažovateľkinej sťažnosti vyplýva, že podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 28. novembra 2000 sa domáhala ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pôvodne v sume 1 000 000 Sk. Toto jej podanie najvyšší súd postúpil Okresnému súdu Nitra. Okresný súd Nitra v konaní ustanovil sťažovateľke právneho zástupcu, ktorého uznesením č. k. 11 Nc 22595/2000-103 z 9. mája 2006 vyzval na odstránenie nedostatkov sťažovateľkinho podania a v konečnom dôsledku rozhodol o postúpení veci na Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), kde bola vec vedená pod sp. zn. 7 C 123/2006. Podľa názoru sťažovateľky tento súd *„ustálil, že som podala nejasný a nezrozumiteľný návrh na začatie konania, ktorý som nedoplnila... a keďže tento nedostatok bránil súdu v konaní pokračovať... uznesením zo dňa 22. 1. 2007, sp. zn. 7 C 123/2006-179 odmietol“*. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) svojím uznesením sp. zn. 8 Co 190/2007 z 31. októbra 2008 potvrdil prvostupňové uznesenie s odôvodnením, že *„moje podanie ako návrh na začatie konania považoval rovnako za nedoplnené v zmysle výzvy, nezrozumiteľné a nejasné a tento nedostatok považoval za takú prekážku, pre ktorú nebolo možné v konaní pokračovať“*. Právoplatné rozhodnutie krajského súdu napadla sťažovateľka dovolaním, ktoré po výzve okresného súdu vzala späť z dôvodu jeho oneskoreného podania. Dňa 29. decembra 2009 podala sťažovateľka na generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý bol ňou poverenou prokurátorkou krajskej prokuratúry v napadnutom konaní odmietnutý. Po odmietnutí jej podania z dôvodu nezistenia *„akejkoľvek nezákonnosti“* adresovala 7. apríla 2010 sťažovateľka priamo generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“) sťažnosť na jej postup. Prokurátor generálnej prokuratúry *„konštatoval iba márne uplynutie prekluzívnej lehoty jedného roka od právoplatnosti napádaných uznesení na podanie mimoriadneho dovolania dňom 24. marca 2010 s tým, že... v konaní o podanie mimoriadneho dovolania nie je možné pokračovať“*

a vzhľadom na uvedenú skutočnosť opakovaný podnet z vecnej stránky nepreskúmaval. Teda, prokurátor GP sa nielenže nezákonne vyhol čo i len náznaku postupu poverenej prokurátorky pri vybavovaní prvého podnetu, navyše iniciovanej podaním žiadosti zo dňa 7. 4. 2010, ale sa vecne nezaoberal ani namietanou nezákonnosťou postupu súdov pri odmietnutí návrhu na začatie konania v prvom podnete zo dňa 29. 12. 2009.“.

3. Zhodnotiac postup prokuratúry v napadnutých konaniach sťažovateľka uviedla:

„... som toho názoru, že poverená prokurátorka aj pri minimálnej snahe a námahe na základe spisu OS Bratislava I č. k. 7 C/123/2006... mohla v krátkom čase ustáliť, že Okresný súd v Nitre takmer päťročnou nečinnosťou sa dopustil omisívneho konania plne kvalifikovaného ako nesprávny úradný postup, vydaním výzvy na doplnenie podania aj v časti už splnených náležitostí podania... zasa nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu..., keď mi prílišným formalizmom zabránil konať pred súdom. Nápravu mohol a mal zjednať generálny prokurátor včasným posúdením nezákonnosti pri vydaní napádaných uznesení a podaním mimoriadneho opravného prostriedku v lehote... ním poverený prokurátor... žiadnu nezákonnosť nezistil... a teda nekonal efektívne a primerane skutkovému a právnomu stavu... zlyhala aj generálna prokuratúra... Podľa mňa, aj v prípade, že už medzitým uplynula lehota na podanie mimoriadneho opravného prostriedku ... malo byť najprv posúdené, či poverená prokurátorka správne zistila skutkový a právny stav, či bolo jej rozhodnutie správne a zákonné a až potom sa vysporiadať s vybavením podnetu ako takého, teda deklarovat' nezákonnosť napádaných uznesení a vysporiadať sa konečným rozhodnutím vzhľadom na uplynutie lehoty na podanie mimoriadneho dovolania.“

4. Sťažovateľka na základe uvedeného ústavnému súdu navrhla, aby takto rozhodol:

„1. Rozhodnutím Krajskej prokuratúry... č. k. Kc 14/10/10 zo dňa 11. 3. 2010 bolo základné právo L. H. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... porušené.

2. Základné právo L. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... v konaní vedenom Krajskou prokuratúrou... pod č. k. Kc 14/10/10 bolo porušené.

3. *Rozhodnutím Generálnej prokuratúry... č. k. VI/2 Pz 200/10-3 zo dňa 15. 4. 2010 bolo základné právo L. H. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... porušené.*

4. *Základné právo L. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... v konaní vedenom na Generálnej prokuratúre pod sp. zn. VI/2 Pz 200/10 bolo porušené.*

5. *Rozhodnutie Generálnej prokuratúry... sp. zn. VI/2 Pz 200/10-3 zo dňa 15. 4. 2010 zrušuje a vracia vec... na ďalšie konanie.*

6. *Prikazuje generálnemu prokurátorovi... zrušiť rozhodnutie Krajskej prokuratúry... č. k. Kc 14/10/10 zo dňa 11. 3. 2010.*

7. *Prikazuje generálnemu prokurátorovi... preskúmať zákonnosť rozhodnutia Okresného súdu ... z 22. 1. 2007 č. k. 7 C 123/2006 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu ... zo dňa 30. 10. 2007 č. k. 8 Co 190/2007 a podnet L. H. zo dňa 29. 12. 2009 vecne prejednať.*

8. *L. H. priznáva... finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- eur.*

9. *L. H. priznáva náhradu trov konania.“*

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

7. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní najprv zaoberal tou časťou sťažnosti sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to nevyužitím práva generálneho prokurátora podať mimoriadne dovolanie proti namietaným rozhodnutiam okresného súdu sp. zn. 7 C 123/2006 z 22. januára 2007 a krajského súdu sp. zn. 8 Co 190/2007 z 30. októbra 2007

8. Záonné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v ustanoveniach § 243e a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení. Z uvedených procesných ustanovení jednoznačne vyplýva, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie patrí výlučne generálnemu prokurátorovi. To znamená, že nejde o základné právo sťažovateľky, ktoré by bolo možné zahrnúť pod čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

9. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na vyhovie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne

dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05).

10. Keďže v danom prípade nevyužitím práva generálneho prokurátora podať proti namietaným rozhodnutiam okresného súdu sp. zn. 7 C 123/2006 z 22. januára 2007 a krajského súdu sp. zn. 8 Co 190/2007 z 30. októbra 2007 mimoriadne dovolanie nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky, ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

11. Nad rámec uvedeného – v súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými stanoviskami krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry – ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu, alebo iného orgánu verejnej moci, v danom prípade stanoviská orgánov prokuratúry Slovenskej republiky, bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu, alebo iného orgánu, ktorý je nositeľom verejnej moci, v danom prípade orgánov prokuratúry Slovenskej republiky, bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov a orgánov verejnej moci konajúcich v rámci a podľa im zákonom zverených kompetencií, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). V neposlednom rade nemohol ústavný súd prehliadnuť, že sťažovateľka sa obrátila na generálnu prokuratúru až potom, ako zobrala späť pôvodne podané dovolanie z dôvodu, že ho podala oneskorene (pozri bod 2). Podľa klasického rímskoprávneho pravidla „vigilantibus iura scripta sunt“ sa ochrana poskytuje len tým subjektívnym právam, ktorých držitelia o ne dbajú a aktívne ich vykonávajú a v prípade porušenia ich vymáhajú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

12. Následne sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal tou jej časťou, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 200/10 a jej stanoviskom z 15. apríla 2010.

13. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že *„k zásadnému pochybeniu zo strany generálneho prokurátora došlo tým, že v čase od vydania odmietajúceho rozhodnutia poverenou prokurátorkou dňa 11. 3. 2010 do 24. 3. 2010 nikto nekonal. To sa generálny prokurátor nezaujímal alebo vôbec nevedel o výsledku rozhodovacieho procesu, v ktorom bol činný ním poverený prokurátor, navyše, ak potreboval na vybavenie predĺženú lehotu?“*.

14. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, resp. pred orgánom, ktorý je nositeľom verejnej moci, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní, resp. v konaní pred orgánom, ktorý je nositeľom verejnej moci, má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu, resp. orgánu verejnej moci v konaní sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku ústavy (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovelo (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

15. Vychádzajúc z právnej úpravy vzťahujúcej sa na postup generálneho prokurátora v konaní o podnete na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 31 až § 34 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ako aj v nadväznosti na príkaz generálneho prokurátora č. 15/2006 o postupe prokurátorov pri vykonávaní pôsobnosti prokuratúry v netrestnej oblasti z 27. júna 2006 ústavný súd nezistil, žeby postup či už krajskej prokuratúry, alebo generálnej prokuratúry v napadnutom konaní bol taký, ktorý by mohol byť východiskom pre vyvodenie záveru o príčinnej súvislosti s možným porušením základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, (resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

16. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti neprichádza podľa ústavného súdu do úvahy, aby namietaný postup krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry v napadnutých konaniach signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí návrhu na ďalšie konanie ako porušenie označených práv sťažovateľky. Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010